

Хмельницький національний університет

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття
освітнього рівня «Магістр з філології»

*Методичні рекомендації
щодо підготовки кваліфікаційної роботи
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності
В11 Філологія (за спеціалізаціями)*

*Затверджено на засіданні
кафедри германської філології
та перекладознавства
із змінами протокол №1 від 29.08.2025*

Хмельницький, 2025

Магістерська робота: методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційної дипломної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності “Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська” / Ю.П. Бойко. Хмельницький: ХНУ, 2025. 60 с.

Укладачі: Бойко Ю. П., д-р філол. наук, проф.;

Відповідальний за випуск: Бойко Ю. П., д-р філол. наук, проф.

Редактор-коректор: Яремчук В.С.

Комп’ютерна верстка: Зварич Д.В

Макетування здійснено редакційно-видавничим центром Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1). Зам. № 10є/16, електронне видання, 2025

© ХНУ, 2025

Вступ

Кваліфікаційна магістерська робота (далі – магістерська робота) на здобуття освітнього рівня магістра за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша- англійська є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто у вигляді підготовленого рукопису і є підсумком навчальної та наукової діяльності здобувачів на освітньо-професійній програмі «Германська філологія та перекладознавство: перша – англійська, друга – німецька». Вона містить науково-обґрунтовані теоретичні і практичні результати, наукові положення, які виносяться студентом для публічного захисту, характерна єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

Теми магістерських робіт, як правило, пов'язані із напрямом роботи кафедри германської філології та перекладознавства і затверджуються на засіданні кафедри для кожного здобувача персонально із призначенням наукового керівника.

Пропоновані методичні рекомендації призначені для студентів, що навчаються на освітній програмі «Германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова» і, які виконують кваліфікаційну роботу за спеціальністю 035 «Філологія». Студентам пропонуються настанови щодо структури та оформлення дипломних робіт, опису бібліографічних джерел, способів цитування текстів оригіналу й перекладу та оформлення додатків.

1. ВІДПОВІДНІСТЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ПРЕДМЕТНІЙ ОБЛАСТІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1.1. Тематика і зміст кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна (магістерська) робота зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) є підсумковим самостійним науково-прикладним дослідженням актуальної проблеми в галузі германського мовознавства, а також теоретичного, порівняльно-типологічного чи прикладного перекладознавства, у якому здобувач вищої освіти розв'язує комплексну наукову або практичну задачу відповідно до професійного спрямування.

Метою кваліфікаційної (магістерської) роботи є засвоєння та практичне застосування науково-дослідних принципів і методів через розв'язання конкретної філологічної чи перекладознавчої проблеми. Підготовка до наукової діяльності розглядається як важлива складова університетської освіти.

Під час виконання кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти систематизують, поглиблюють та закріплюють теоретичні й практичні знання, набуті протягом усього періоду навчання в магістратурі.

Перед затвердженням теми кваліфікаційної роботи здобувачі подають обґрунтування (Додаток А)

Тематика кваліфікаційних робіт затверджується на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства за поданням гаранта ОП (орієнтовна тематика робіт подається у Додатку Б). Здобувачам надається право вибору теми дослідження (за погодженням із науковим керівником). Кваліфікаційна робота є підсумковим етапом науково-дослідної діяльності, яку магістранти розпочинають у першому семестрі навчання після закріплення за ними напрямку дослідження, наукового керівника та консультантів.

Науковий керівник спільно зі здобувачем вищої освіти складає «Завдання на кваліфікаційну (магістерську) роботу» (Додаток В), на основі якого здійснюється поточний контроль та самоконтроль виконання дослідження. Завдання затверджують на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства.

У ході виконання дослідження науковий керівник:

- рекомендує здобувачеві спеціальну наукову літературу, корпусні ресурси та електронні джерела, необхідні для проведення дослідження;
- проводить систематичні консультації згідно із затвердженням графіком;
- перевіряє стан виконання роботи (розділами та в цілому);
- надає письмовий відгук та подає кваліфікаційну роботу на кафедру для вирішення питання про її рекомендацію до захисту.

1.2. Актуальність теми, зв'язок із науковою тематикою кафедри

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та зіставлення з існуючими підходами до розв'язання обраної проблеми здобувач обґрунтовує актуальність і доцільність дослідження для розвитку германської філології та перекладознавства. Висвітлення актуальності не повинно бути занадто розлогим: достатньо кількома чіткими реченнями сформулювати суть наукової проблеми чи прикладного завдання.

Далі зазначають прізвища провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджували окреслену проблему (теоретико-методологічна база дослідження). Крім того, окреслюють малодосліджені, перспективні або дискусійні аспекти обраної теми. На основі цього обґрунтовують наукову доцільність та актуальність проведення саме цього дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота має бути пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі: філологічний та перекладознавчий аспекти».

Об'єкт дослідження — це процес, явище або предметне середовище, яке породжує науково-дослідну проблему та існує об'єктивно, незалежно від дослідника. Для кваліфікаційної (магістерської) роботи з германської філології та перекладознавства об'єктом виступає певний шар мовної дійсності, мовленнєвий масив, текст або перекладацький процес, у межах якого виявляються досліджувані закономірності. Напр.: у галузі перекладознавства: **«Об'єктом дослідження є терміносистема галузі відновлюваної енергетики в англійській та українській мовах»** або **«Об'єктом дослідження є структурно-семантичні та прагматичні особливості фразеологічних одиниць із соматичним компонентом у сучасній англійській та українській мовах»**

Предмет дослідження — це конкретний аспект, властивість, функція чи закономірність об'єкта, яка безпосередньо підлягає аналізу в кваліфікаційній (магістерській) роботі.

Якщо **об'єкт** відповідає на запитання *«Що вивчається?»* (широке мовне чи перекладацьке поле), то **предмет** відповідає на запитання *«Які саме кути зору, трансформації, механізми чи особливості в межах цього поля досліджуються?»*.

Ключові вимоги до висвітлення предмета дослідження:

- Спрямованість на мету: предмет завжди вужчий за об'єкт і безпосередньо співвідноситься з метою та темою магістерської роботи.

- Аналітичний характер: У предметі відображають конкретні закономірності (наприклад: способи відтворення, структурно-семантичні особливості, прагматичні адаптації, трансформації, лексико-стилістичні специфіки).
- Співвідношення з об'єктом: взаємозв'язок формулюють за схемою: специфічна властивість/спосіб у межах обраного об'єкта.

Приклади співвідношення *об'єкта* та *предмета*

Тема 1.: «Переклад англomовного військово-політичного дискурсу»

- Об'єкт: англomовний військово-політичний дискурс та його українськомовні переклади початку ХХІ століття.
- Предмет: лексико-граматичні та прагматичні трансформації, застосовувані під час відтворення англomовного військово-політичного дискурсу українською мовою.

Тема 2.: «Термінологія галузі відновлюваної енергетики»

- Об'єкт: англomовна та українськомовна терміносистеми галузі відновлюваної енергетики.
- Предмет: структурно-семантичні особливості та способи досягнення еквівалентності під час перекладу англomовних енергетичних термінів українською мовою.

Тема 3.: «Пост-редагування машинного перекладу у медіадискурсі»

- Об'єкт: англomовний медійний кризовий дискурс та результати його автоматизованого перекладу.
- Предмет: типологія помилок автоматизованого перекладу та стратегії їх ліквідації під час пост-редагування медійних текстів.

Отже, предмет дослідження визначає конкретні межі вивчення об'єкта і відповідає на запитання, які саме властивості, функції чи закономірності аналізує здобувач. Формулювання предмета має чітко відображати назву та мету кваліфікаційної (магістерської) роботи.

1.3. Формулювання мети і визначення завдань до кваліфікаційної роботи

Мета та завдання дослідження. Формулюють мету роботи й завдання, які необхідно розв'язати для її досягнення. Мета дослідження повинна чітко відповідати назві (темі) кваліфікаційної (магістерської) роботи. Завдання не повинні бути надто глобальними чи претендувати на окремі самостійні дослідження; вони мають логічно відповідати структурі розділів та підрозділів роботи (7-8 завдань).

Під час формулювання мети не рекомендується використовувати процесуальні дієслова на кшталт «дослідити», «вивчити», «проаналізувати» тощо. Натомість варто застосовувати результативні дієслова або віддієслівні іменники: **виявити, визначити, обґрунтувати, розробити, розкрити** (або: *виявлення, визначення, обґрунтування*).

Матеріал та джерельна база дослідження. Наводять перелік джерел та фактичного мовного або перекладознавчого матеріалу, залученого до аналізу, подають його загальну характеристику (обсяг, джерела походження, період створення) та обґрунтовують доцільність такого вибору.

Матеріалом кваліфікаційної (магістерської) роботи з перекладознавства виступають:

- тексти оригіналів та їхніх перекладів (загальним обсягом не менше 40 000–50 000 друкованих знаків або відповідно 30–50 сторінок);
- або вибірка мовних/мовленнєвих одиниць певного рівня та їхніх перекладацьких відповідників/трансформацій у мові перекладу (кількістю **не менше 100–200 одиниць**);
- або корпусні дані та масиви для пост-редагування машинного перекладу.

Якщо матеріалом дослідження слугують суцільні художні, наукові, технічні чи медійні тексти, обов'язково зазначають їх загальний обсяг у сторінках та/або друкованих знаках. У разі дослідження окремих мовних явищ (лексичних, термінологічних, граматичних, стилістичних) вказують точну кількість опрацьованих ілюстративних контекстів та перекладацьких трансформацій.

Методи дослідження. Подають перелік методів, використаних для досягнення поставленої в роботі мети та розв'язання визначених завдань. Перелічувати їх слід не відірвано від змісту роботи, а короткими змістовними формулюваннями, розкриваючи, що саме аналізувалося за допомогою кожного з методів. Це дає змогу пересвідчитися в обґрунтованості та логічності їх вибору.

Основним методом кваліфікаційної (магістерської) роботи з перекладознавства є **порівняльно-зіставний (перекладознавчий) аналіз**

текстів оригіналу та перекладу. Він дає змогу виявити спільні та відмінні риси в лексико-семантичних, граматичних і прагматичних системах мовної пари, а також встановити ступінь еквівалентності й адекватності перекладу.

Залежно від напрямку та специфіки дослідження застосовують також за загальноприйнятою класифікацією:

- **спеціальні філологічні методи:** компонентний, контекстуальний, концептуальний, лінгвостилістичний та дискурс-аналіз;
- **перекладознавчі та цифрові методи:** метод трансформаційного аналізу, корпусний аналіз (із залученням корпусів *COCA*, *BNC*, *ГРАК*), метод оцінювання якості перекладу та аналіз помилок пост-редагування машинного перекладу;
- **статистичні методи:** елементи кількісного аналізу (для визначення частотності вживання мовних одиниць та відсоткового співвідношення застосованих перекладацьких трансформацій).

Положення, що виносяться на захист. Положення узагальнюють ключові здобутки та наукову новизну дослідження, тому їх остаточно формують після завершення виконання всієї кваліфікаційної (магістерської) роботи. Зміст і кількість положень мають чітко співвідноситися з визначеними у вступі завданнями дослідження. Кожне положення слід формувати переконливо та лаконічно, виокремлюючи його наукову й практичну сутність. Вони повинні бути концептуально розгорнутими, проте без надмірних деталізованих ілюстрацій, та носити більш узагальнений характер, ніж підсумкові висновки до окремих розділів. В основні положення залучають як концептуальні здобутки теоретичного розділу, так і емпіричні результати аналітично-перекладознавчої частини. Також в основні положення варто включати ключові дефініції, якщо вони сформульовані автором дослідження.

Приклади формулювання положень:

- «Відтворення англomовного військово-політичного дискурсу вимагає застосування специфічного комплексу лексико-семантичних трансформацій (зокрема конкретизації та генералізації), де зміна обсягу поняття зумовлена відмінностями в прагматичному потенціалі вихідного й перекладного текстів».
- «Основнопокладеними стилістичними засобами, за допомогою яких реалізуються концептуальні метафори в сучасному англomовному медіадискурсі, є порівняння та розгорнуті метафоричні комплекси, які під час перекладу українською мовою підлягають прагматичній адаптації»
- **Новизна роботи** формулюється так: уперше здійснюється.....; уточнено й доповнено...; дістало подальшого розвитку....; вперше обґрунтовано....

Теоретичне значення результатів дослідження. Зазначають, внеском у розробку якої саме наукової галузі (порівняльного мовознавства, когнітивної лінгвістики, теорії та практики перекладу, дискурс-аналізу) є проведене дослідження. Теоретична цінність роботи полягає в систематизації, уточненні або розширенні наукових уявлень про досліджуване явище, а також у тому, який із запропонованих підходів, класифікацій чи аналітичних алгоритмів може бути використаний у подальших філологічних і перекладознавчих розвідках.

Практичне значення отриманих результатів. Наводять відомості про конкретні сфери прикладного застосування одержаних результатів або розроблені методичні рекомендації. Результати дослідження можуть бути використані:

- у навчальному процесі закладів вищої освіти під час викладання лекційних курсів і проведення практичних занять з теорії та практики перекладу, порівняльної лексикології/стилістики, практичного курсу основної та другої іноземних мов;
- під час написання здобувачами бакалаврських і магістерських робіт, курсових досліджень та наукових статей;
- у практичній діяльності перекладачів, редакторів, фахівців з пост-редагування машинного перекладу;
- під час укладання галузевих двомовних словників, глосаріїв, методвказівників або розробки бази даних для САТ-систем.

Апробація результатів дослідження. Обов'язковий складник кваліфікаційної (магістерської) роботи. Зазначають назви, рівень (міжнародні, всеукраїнські, регіональні, міжвишівські) та дати проведення науково-практичних конференцій, семінарів чи круглих столів, на яких оприлюднено основні положення та результати дослідження. Формою апробації може слугувати також участь роботи у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт зі спеціальності «Філологія» (напрямок «Переклад»).

Публікації. Зазначають перелік опублікованих здобувачем наукових праць, у яких висвітлено основні результати кваліфікаційної роботи (тези доповідей у збірниках матеріалів конференцій, наукові статті у фахових виданнях України або закордонних періодичних виданнях).

Приклад оформлення: **Апробація результатів дослідження.** Основні теоретичні положення та емпіричні результати роботи апробовано на:

- XX Міжнародній науково-практичній конференції «Мови і світ: дослідження та викладання» (м. Кропивницький, 19–20 березня 2026 р.);
- Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти та молодих науковців «Актуальні проблеми германської філології та перекладознавства» (м. Хмельницький, ХНУ, 15 квітня 2026 р.).

Публікації. За темою кваліфікаційної роботи опубліковано 2 наукові праці:

1. **Бойко Ю. П., Горбатюк А.** Перекладацькі рецепції концепту VOLYA: лінгвокультурний вимір. *Мови і світ: дослідження та викладання* : матеріали XX Міжнар. наук.-практ. конф. Кропивницький, 2026. С. 45–48. (спільна публікація із керівником).
2. *[Прізвище Здобувача]*. Особливості відтворення англомовного військово-політичного дискурсу українською мовою. *Наукові записки Хмельницького національного університету. Серія: Філологічні науки*. 2026. Вип. 12. С. 112–117. (одноосібна публікація).

А також тези доповідей:

Горбатюк А. О. Лінгвокультурний концепт ВОЛЯ як символ незалежності в мовній картині українців. *Міжкультурна комунікація і переклад: напрями, пріоритети та перспективи : тези доп. II Всеукраїнської студент. наук.-практ. конф.* Хмельницький : ХНУ, 2025. С. 116-121.

Бойко Ю. П., Горбатюк А. О. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ПОНЯТТЯ «ВОЛЯ». *Перекладацькі інновації : матеріали XV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 25 листопада 2025 р.* Суми : Сумський державний університет, 2025. С. 110-113.

Boyko Yu., Horbatiuk A. FEATURES OF RENDERING THE UKRAINIAN CULTURAL CONCEPT OF «VOLIA» («WILL») IN ENGLISH. *Dialogue of times: past, present, future : proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference, December 2-3, 2025, Brussels. Belgium* : SC. Scientific conferences. P. 189-192.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД ВИКОНАННЯМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Загальні вимоги та обсяг роботи

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи (без урахування анотацій, списку використаних джерел та додатків) становить 75–80 сторінок друкованого тексту (1,5 інтервалу, шрифт Times New Roman, 14 pt).

Кваліфікаційну роботу виконують українською мовою. За погодженням із науковим керівником та за рішенням кафедри германської філології та перекладознавства робота може бути виконана англійською мовою (з обов'язковим поданням розширеної анотації українською мовою).

Самостійність та апробація: дослідження має спиратися на самостійно зібраний та опрацьований емпіричний мовний/перекладознавчий матеріал (не менше **150–200 ілюстративних контекстів/трансформацій**). Основні положення роботи мають бути апробовані у формі тез наукових доповідей або фахової статті та виступу на науковій конференції.

2.2. Вимоги до структури кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна магістерська робота повинна мати чітку логічну структуру та містити такі обов'язкові елементи:

- **Титульний аркуш** (оформлений відповідно до встановленої форми, прийнятої в ХНУ та поданої в Додатку В).
- **Завдання на кваліфікаційну (магістерську) роботу** (зразок у Додатку Б), підписане здобувачем, науковим керівником, гарантом ОП, завірене завідувачем кафедри.
- **Анотація та ключові слова** (двома мовами: українською та англійською мовами; обсяг кожної – 1500–2000 знаків).
- **Зміст** (із зазначенням початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, вступу, висновків, списку джерел (окремо: перелік наукової літератури; перелік лексикографічних та довідкових джерел; перелік джерел ілюстративного матеріалу); додатків).

Вступ містить такі обов'язкові елементи:

1. Актуальність теми дослідження;
2. Теоретико-методологічна база дослідження;
3. Зв'язок роботи з науковими темами кафедри;
4. Об'єкт дослідження;
5. Предмет дослідження;
6. Мета дослідження;
7. Завдання дослідження;
8. Методи дослідження;
9. Матеріал та джерельна база дослідження;
10. Наукова новизна одержаних результатів;
11. Теоретичне значення дослідження;
12. Практичне значення отриманих результатів;
13. Апробація результатів дослідження та публікації;
14. Структура та обсяг роботи.

2.3. Основні вимоги до розділів кваліфікаційної роботи та висновків до них

Основна частина кваліфікаційної (магістерської) роботи. Складається з розділів, підрозділів, а за потреби — пунктів та підпунктів. Кожен розділ починають з нової сторінки. Основному тексту розділу може

передувати коротке вступне зауваження з обґрунтуванням обраного напрямку та застосованих дослідницьких методів.

Наприкінці кожного розділу обов'язково формулюють **стислі висновки** із висвітленням отриманих наукових і практичних результатів, що дозволяє вивільнити Загальні висновки роботи від другорядних деталей та ілюстративних подробиць.

Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи становить орієнтовно **80–85 сторінок** друкованого тексту.

У розділах основної частини подають:

- **Розділ 1 (Теоретико-методологічний):** критичний огляд наукової літератури за темою дослідження, окреслення теоретико-методологічних засад, висвітлення історії вивчення проблеми та обґрунтування поняттєво-категоріального апарату; обґрунтування методики дослідження, вибірки мовного/перекладознавчого матеріалу.
- **Розділ 2 (Прикладний / Практичний):** детальний аналіз фактичних даних (застосування перекладацьких трансформацій, оцінювання якості перекладу, використання САТ-інструментів чи корпусів); аналіз результатів розробки практичних рекомендацій, алгоритмів пост-редагування, укладених термінологічних глосаріїв або методичних матеріалів.
- **Підсумки до розділів:** стислі висновки із систематизацією отриманих наукових і практичних результатів наприкінці кожного розділу.

У першому (теоретичному) розділі подають розтермінування базових понять і категорій дослідження, аналізують концептуальні підходи й погляди як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Якщо в науковому дискурсі існує кілька дефініцій чи класифікацій досліджуваного явища, здобувач їх систематизує, порівнює та обирає таку теоретичну концепцію чи типологію, яка слугуватиме основою його роботи, з обов'язковим наведенням належної аргументації.

Оскільки кваліфікаційна (магістерська) робота є самостійним науковим дослідженням, здобувач вищої освіти може запропонувати (за потреби) власне уточнення дефініції, авторську модифікацію класифікації чи науковий підхід до розв'язання обраної проблеми. Також у цьому розділі висвітлюють теоретико-методологічні засади й послідовність наукового пошуку, які мають чітко відповідати завданням, сформульованим у Вступі.

Структура аналітично-практичної частини кваліфікаційної роботи має логічно узгоджуватися з концепцією та підрозділами теоретичного розділу. Суттєвим недоліком кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти є змістовий розрив між теоретичною та емпіричною частинами дослідження, а також структурна асиметрія (незбалансованість у кількості й обсязі підрозділів).

Другий (аналітичний) розділ доцільно розпочинати з підрозділу, у якому обґрунтовують джерельну базу й критерії укладання емпіричної вибірки (назви аналізованих художніх чи медійних творів, фахових текстів, спеціалізованих словників, корпусних ресурсів), а також окреслюють поетапний алгоритм і методи розв'язання практичних завдань дослідження.

У практичній (аналітичній) частині кваліфікаційної (магістерської) роботи ілюстративні приклади, вилучені з художніх, медійних, публіцистичних чи науково-технічних текстів, виділяють *курсивом* або *жирним курсивом*. Проте під час цитування суцільного поетичного тексту або значного за обсягом прозового фрагмента застосування курсиву є недоцільним — такі ілюстрації наводять звичайним шрифтом (гарнітурою основного тексту) у вигляді окремих заборних блоків.

Усі наведені приклади підлягають обов'язковому аналітичному коментуванню як у лінгвістичному, так і в перекладознавчому аспектах. Подання масивів цитат без належного розбору та наукової інтерпретації є недопустимим. Дотримання цієї вимоги забезпечує системність, послідовність та належний науковий рівень аналізу.

Наприклад: *«The military escalation forced the local authorities to evacuate the civilian population»* - «Військова ескалація змусила місцеву владу евакуювати цивільне населення».

У наведеному контексті досягнуто повної синтаксичної та семантичної еквівалентності. Відтворення англомовного інфінітивного звороту *«forced ... to evacuate»* виконано за допомогою прямого дієслівного відповідника *«змусила евакуювати»*. Використання усталених еквівалентів (*«local authorities»* - «місцева влада», *«civilian population»* - «цивільне населення») забезпечує збереження офіційно-ділового стилю та точність передачі прагматичної інформації без смислових утрат

Висновки до розділів. Подають найважливіші наукові й практичні результати, одержані в конкретному розділі. Висновки відокремлюють від основного тексту розділу пропуском одного порожнього рядка.

Загальні висновки. Викладають підсумкові наукові й практичні результати, одержані впродовж виконання усієї кваліфікаційної (магістерської) роботи. У першому абзаці **Загальних висновків** стисло оцінюють стан дослідження окресленої проблеми на основі опрацьованої теорії. Далі послідовно розкривають розв'язання кожного із завдань, сформульованих у вступі, описують застосовану методику аналізу та узагальнюють результати емпіричного/перекладознавчого дослідження.

Загальні висновки кваліфікаційної роботи обов'язково завершують окресленням **перспектив подальших досліджень**.

Приклади формулювання:

- «Перспективи подальших розвідок полягають у системному аналізі когнітивно-дискурсивних моделей у перекладах англomовної художньої прози ХХІ століття.»
- «Перспективи подальшого дослідження охоплюють вивчення відтворення аналогічних терміносистем у текстах інших функціональних стилів із залученням корпусних інструментів».

2.4. Вимоги до актуальності та репрезентативності джерельної бази.

Список використаних джерел повинен містити повний бібліографічний опис усіх наукових праць та матеріалів, на які є безпосередні покликання в тексті кваліфікаційної роботи. Покликання на праці інших науковців є обов'язковим у всіх випадках використання їхніх ідей, концепцій, цитат, класифікацій чи фактичних даних, що є фундаментальною вимогою **академічної доброчесності**.

До **Списку використаних джерел** обов'язково залучають сучасно-критичний масив наукових праць у галузі германістики, когнітивно-дискурсивної лінгвістики та перекладознавства, виданих упродовж **останніх 5–10 років** (зокрема праці, опубліковані у фахових виданнях України та закордонних періодичних виданнях, що індексуються в базах даних *Scopus / Web of Science*).

Наукові праці викладачів кафедри германської філології та перекладознавства, наукового керівника, а також опубліковані апробаційні статті й тези доповідей здобувача вищої освіти за темою дослідження залучають до списку за умови їх безпосередньої тематичної та методологічної релевантності.

Відповідно до стандарту бібліографічного опису ДСТУ 8302:2015 джерела у списку впорядковують:

- за абетковим принципом ДСТУ: спочатку праці, написані кирилицею, далі — латиницею;

Для кваліфікаційних (магістерських) робіт із германської філології та перекладознавства **Список використаних джерел обов'язково поділяють на три окремі блоки**:

1. **Наукова та навчально-методична література** (монографії, наукові статті, підручники, автореферати дисертацій);
2. **Довідкова література** (словники, енциклопедії тощо)
3. **Джерела ілюстративного матеріалу** (художні тексти, медійні й публіцистичні джерела, спеціалізовані словники, глосарії, корпусні ресурси та паралельні тексти).

Кількісні та якісні показники джерельної бази:

Загальна кількість використаних наукових джерел має становити не менше ніж 80 найменувань, з яких:

- щонайменше 10–15 праць мають бути опублікованими упродовж останніх 5 років;
- щонайменше 20–25 джерел мають бути виданнями мовою оригіналу (англійською, німецькою тощо).

Усі наведені у Списку використаних джерел праці повинні мати безпосередні покликання в основному тексті роботи (у квадратних дужках із зазначенням номера джерела та сторінки за ДСТУ 8302:2015. Подання у списку джерел, на які немає відсилок у тексті, не допускається.

2.5. Анотування результатів дослідження.

Здобувач вищої освіти готує два типи анотаційних матеріалів:

- Коротку **анотацію** українською та англійською мовами (**Abstract**) обсягом до 0,5 сторінки (до 250 слів (див. зразок у Додатках Ж.1, Ж.2).

Розміщення анотації: після Завдання на кваліфікаційну роботу, **перед ЗМІСТОМ** (починається з нової сторінки).

1. **Заголовок: АНОТАЦІЯ / ABSTRACT** — напівжирним шрифтом, ПРОПИСНИМИ ЛІТЕРАМИ, по центру (або з абзацу).
2. **Бібліографічний опис:** напівжирним шрифтом з вирівнюванням по ширині.
3. **Основний текст:** Times New Roman, 12 пт, міжрядковий інтервал 1,0, абзацний відступ 1,25 см.
4. **Ключові слова:** курсивом, від 5 до 8 термінів у називному відмінку. Ця анотація подається для внесення до інституційного репозитарію ХНУ;
- **Розширену анотацію (Summary)** (див. Додаток З) .

Вимоги до розширеної анотації:

Призначення: подається як окремий супровідний документ для членів Екзаменаційної комісії (ЕК), рецензентів та внесення до внутрішньої баз даних забезпечення якості вищої освіти ХНУ.

Обсяг: 2,5–3 сторінки комп'ютерного тексту (орієнтовно 5 500–6500 знаків із пробілами).

Параметри верстки: MS Word, Times New Roman, 14 пт, міжрядковий інтервал — 1,5, всі поля — 20 мм (ліве — 30 мм), абзацний відступ — 1,25 см.
Мови виконання: українська та англійська (Summary) .

Структура розширеної анотації містить такі обов'язкові компоненти:

1. Відомості про обсяг роботи, кількість розділів, таблиць, рисунків, додатків та використаних джерел;
2. Актуальність теми дослідження;
3. Об'єкт, предмет та мета дослідження;
4. Методи дослідження;
5. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення отриманих результатів;
6. Короткий виклад основного змісту за розділами;
7. Загальні висновки (3–4 підсумкові положення).
8. Відомості про апробацію результатів та публікації;
9. Ключові слова (від 5 до 8 термінів/терміносполучень у називному відмінку).

2.6. Оформлення Додатків

У Додатках розміщують допоміжні матеріали, необхідні для повноти висвітлення результатів дослідження: повні тексти оригіналів та їхніх перекладів, укладені термінологічні словники, глосарії, зведені аналітичні таблиці, діаграми, графіки, тексти анкет, а також копії актів впровадження результатів тощо.

Кожен додаток починають з нової сторінки. У верхньому правому кутку (або посередині рядка) друкують слово «Додаток» і велику літеру української абетки, яка його позначає (наприклад, **Додаток А**, **Додаток Б**; за винятком літер *Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ї*).

Нижче посередині рядка симетрично відносно тексту друкують **заголовок додатка** з великої літери (наприклад: *Загальний глосарій військово-політичних термінів*).

2.7. Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується державною (українською) мовою. Володіння фаховою англійською/німецькою термінологією та перекладацькими компетенціями здобувач вищої освіти демонструє через опрацювання іншомовної джерельної бази, підготовку розширеного анотаційного резюме англійською мовою (*Summary*), апробацію результатів на міжнародних конференціях та написання наукових праць.

Параметри комп'ютерного набору та верстки

- **Обсяг роботи:** обсяг *основного тексту* кваліфікаційної роботи (Вступ, Розділи, Загальні висновки) становить **80-85 сторінок**. Список використаних джерел та додатки до зазначеного основного обсягу не входять.

- Носій та друк: робота друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4.
- Гарнітура та шрифт: текстовий редактор MS Word, гарнітура Times New Roman, кегль 14 пт, міжрядковий інтервал — 1,5 (накреслення — звичайне; вирівнювання — по ширині; абзацний відступ — 1,25 см).
- Поля сторінки: ліве — 30 мм (для брошурування), праве — 15 мм (або 10 мм), верхнє та нижнє — по 20 мм.
- Нумерація сторінок: сторінки нумерують арабськими цифрами у верхньому правому кутку без знака «№» та крапки. Нумерація є наскрізною від титульного аркуша до останньої сторінки додатків. На титульному аркуші (с. 1) та Завданні на кваліфікаційну роботу (с. 2) номер сторінки *не проставляють*. Першою пронумерованою сторінкою є сторінка 3 (*Анотація / Зміст*).

Бібліографія і додатки не входять до обсягу роботи.

2.8.Оформлення та нумерація заголовків

Назви структурних елементів кваліфікаційної роботи (**АНОТАЦІЯ / SUMMARY, ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, ВСТУП, ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**) не нумерують. Їхні назви слугують заголовками відповідних структурних елементів.

Усі розділи та підрозділи кваліфікаційної (магістерської) роботи повинні мати змістові заголовки. Пункти та підпункти можуть мати заголовки за потреби деталізації тексту.

Правила оформлення заголовків:

- **Заголовки структурних елементів та Розділів** друкують **ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ** напівжирним шрифтом по центру сторінки (або з абзацного відступу 1,25 без крапки наприкінці, не підкреслюючи, без застосування розрядки).
- **Заголовки підрозділів** друкують з **великої літери** (рядковими літерами, крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу (1,25) без крапки наприкінці.
- **Заголовки пунктів/підпунктів, надруковані в підбір до тексту**, виділяють напівжирним шрифтом з абзацного відступу, а наприкінці такого заголовка **ставлять крапку**.
- Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх відокремлюють крапкою. Перенесення слів у заголовках не допускається.

Відступи та інтервали:

- Відстань між заголовком розділу/підрозділу та наступним текстом, а також між заголовком та попереднім текстом регулюють абзацними

інтервалами у MS Word (зазвичай відступ **Після** заголовка, відступ **До** заголовка підрозділу). Вставляти порожні рядки клавішею *Enter* між заголовком і текстом не рекомендовано.

- Кожен структурний елемент (**Анотація, Зміст, Вступ, кожен Розділ, Загальні висновки, Список джерел, Додатки**) обов'язково починають з нової сторінки (з використанням розриву сторінки).

Правила верстки заголовків:

- Заголовки структурних елементів та **назви розділів** друкують **ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ** напівжирним шрифтом, розміщують **по центру сторінки** (або з абзацного відступу 1,25 без крапки наприкінці, не підкреслюючи).
- **Заголовки підрозділів, пунктів та підпунктів** друкують з **великої літери** (малими/рядковими літерами, крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу 1,25 без крапки наприкінці.
- Перенесення слів у заголовках не допускається. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1

(по центру або з абзацу, великими літерами)

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЙНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

(по центру або з абзацу, великими літерами)

1.1. Поняття перекладацької трансформації в сучасній філологічній науці *(з абзацу, рядковими літерами з першої великої)*

1.1.1. Трансформація генералізації є лексико-семантичною (перекладознавчою) трансформацією, яка полягає в заміні одиниці вихідної мови, що має вузьке значення (гіпоніма / денотата конкретного поняття), одиницею мови перекладу з ширшим, більш узагальненим значенням (гіперонімом).

Сутність генералізації полягає у переході від видового/одиночного поняття до родового/загального. Застосування цієї трансформації зумовлене відсутністю точного лексичного відповідника у мові перекладу, відмінностями в денотативних структурах мовних пар, потребою усунення надмірної деталізації або прагматичною адаптацією тексту відповідно до фонових знань та сприйняття реципієнта.

Типові випадки застосування генералізації в перекладі:

- Безвідповідна лексика та реалії: заміна конкретної власної назви, реалії чи бренду загальною родовою назвою (*«foot-long sub» «довгий бутерброд / сендвіч», «Kleenex» «паперова серветка»*).

- Усунення номенклатурної деталізації: заміна специфічних термінів чи найменувань родин/видів загальнішим поняттям, якщо конкретизація є надлишковою для контексту («*alder*» / «*elm*» «*дерево*», «*sedan*» / «*coupe*» «*автомобіль*»).
- Стилiстична та прагматична адаптація: згладжування культурно-маркованих або вузькофахових деталей для збереження природності мовлення в перекладному тексті.

2.9. Оформлення списку використаних джерел та внутрішньотекстових покликань.

Покликання в тексті кваліфікаційної (магістерської) роботи на використані наукові праці, художні й медійні джерела та словники є обов'язковим елементом дотримання академічної доброчесності.

Спосіб оформлення покликань залежить від обраного опису:

1. За стандартом ДСТУ 8302:2015 (нумераційний стиль):
 - Покликання на джерело в тексті зазначають порядковим номером за Списком використаних джерел у квадратних дужках із вказівкою на конкретні сторінки.
 - Між номером джерела та сторінкою ставлять кому й скорочення «с.» із пробілом.
 - *Приклади:* [2, с. 12], [17, с. 103–105], [5; 12; 24] (*у разі покликання на кілька праць одночасно без зазначення сторінок*).

Оформлення Списку використаних джерел: Бібліографічний опис праць у Списку використаних джерел складають відповідно до вимог **ДСТУ 8302:2015**

Оформлення таблиць, ілюстрацій та скорочень:

Усі таблиці, графіки, діаграми, схеми та рисунки повинні мати наскрізну нумерацію в межах розділів і змістові назви.

Оформлення таблиць:

- Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в цьому розділі, відокремлених крапкою (наприклад: **Таблиця 1.1** — перша таблиця першого розділу).
- Назву таблиці друкують з великої літери й розміщують над таблицею (наприклад: **Таблиця 1.1 — Результати аналізу перекладацьких трансформацій**).

- Кожна графа та рядок таблиці повинні мати коротку назву, що забезпечує точну інтерпретацію наведених числових чи текстових даних. Повторення назви таблиці в головці не допускається.

2.10. Оформлення ілюстративного матеріалу (рисуноків).

- Усі графіки, діаграми, схеми, картки та рисунки позначають єдиним терміном «Рисунок».
- Номер рисунка та його назву розміщують безпосередньо під ілюстрацією по центру (наприклад: **Рисунок 1.2 – Результати опитування інформантів за розробленою анкетой**).

Умовні позначення та скорочення:

- У тексті та таблицях кваліфікаційної (магістерської) роботи допускаються лише загальноприйняті скорочення, зафіксовані в нормативних словниках та ДСТУ.
- Усі спеціальні аббревіатури, авторські умовні позначення, графічні символи та скорочення САТ-інструментів повинні бути обов'язково розкриті під час першого згадування в тексті або винесені в окремий структурний елемент **«ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ І СКОРОЧЕНЬ»**.

•

Приклад оформлення в тексті за ДСТУ 3008:2015:

Таблиця 2.1 — Розподіл лексичних трансформацій у перекладі медичної терміносистеми

Вид трансформації	Кількість одиниць	Відсоток (%)
Конкретизація	42	46,7 %
Генералізація	28	31,1 %
Модуляція	20	22,2 %

І далі пояснення: «Як це видно із табл.2.1....»

3. ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ДО ЗАХИСТУ ТА ОЦІНКА РОБОТИ

3.1. Рецензування та супровідні документи кваліфікаційної роботи

Виконана кваліфікаційна (магістерська) робота подається на рецензування згідно із затвердженим графіком навчального процесу та графіком підготовки кваліфікаційної роботи.

Склад рецензентів для кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджується на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства. Рецензентами можуть бути висококваліфіковані викладачі інших кафедр факультету/університету, науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти (доктори наук, доктори філософії / кандидати наук), а також провідні фахівці-практики в галузі перекладу та представники роботодавців.

До кваліфікаційної роботи обов'язково додають:

1. **Відгук наукового керівника** з оцінкою рівня самостійності, дисциплінованості та фахової підготовки здобувача впродовж виконання дослідження (зразок див. у Додатку М).
2. **Рецензію** зовнішнього або внутрішнього рецензента (зразок див. у Додатку Н).
3. **Довідку про перевірку роботи на академічний плагіат** (з витягом із системи AntiPlagiarism/Unicheck).
4. **Декларацію здобувача вищої освіти про академічну доброчесність**(зразок див. у Додатку О).
5. **Довідку успішності здобувача.**
6. **Копії сертифікатів про участь у конференціях та публікації статей.**

3.2. Порядок допуску до захисту та ознайомлення із супровідними документами

За наявності позитивного відгуку наукового керівника (що засвідчується його підписом на титульному аркуші), зовнішньої/внутрішньої рецензії, позитивного висновку щодо пройденого нормоконтролю, а також результатів обговорення роботи робочою групою освітньо-професійної програми (що засвідчується підписом Гаранта ОП), кафедра германської філології та перекладознавства приймає рішення про рекомендацію кваліфікаційної (магістерської) роботи до захисту. Остаточне рішення про допуск фіксується висновком і підписом завідувача кафедри на титульному аркуші роботи.

Здобувач вищої освіти (виконавець кваліфікаційної роботи) має право й повинен ознайомитися зі змістом рецензії та відгуком наукового керівника не пізніше ніж за два дні (48 годин) до дати захисту на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК).

Після подання остаточного варіанта кваліфікаційної роботи на кафедру та надання рецензії й відгуку здобувач не має права вносити жодних змін до тексту роботи з метою усунення зауважень рецензента та/або наукового керівника. Виявлені зауваження та критичні зауваження рецензента

здобувач коментує та аргументовано відстоює під час усної доповіді та відповідей на запитання безпосередньо під час захисту.

Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається публічно на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК) або у формі синхронної відеоконференції (із застосуванням засобів відеофіксації).

Загальна тривалість обговорення однієї кваліфікаційної роботи становить **до 30 хвилин**.

Головою Екзаменаційної комісії (ЕК) призначають запрошеного висококваліфікованого фахівця в галузі германської філології та перекладу з іншого закладу вищої освіти, наукової установи або провідного фахівця-практика (представника роботодавців у сфері перекладацької діяльності).

Кандидатура Голови ЕК затверджується наказом ректора університету за поданням випускової кафедри германської філології та перекладознавства.

1. **Усна доповідь здобувача (до 10 хвилин):** здобувач вищої освіти презентує основні результати дослідження із обов'язковим залученням ілюстративного матеріалу (мультимедійної презентації). Доповідь має бути зосереджена на особисто одержаних наукових і практичних результатах, обґрунтуванні джерельної бази, застосованій методиці аналізу та підсумкових висновках.
2. **Запитання членів ЕК та присутніх:** здобувач дає чіткі, стислі й аргументовані відповіді на запитання щодо змісту й результатів дослідження.
3. **Оголошення супровідних документів:** зачитують відгук наукового керівника та рецензію (якщо рецензент відсутній, зачитують текстову частину рецензії, при цьому обов'язково й повністю виголошують зауваження).
4. **Відповіді на зауваження рецензента:** здобувач надає вичерпні, аргументовані пояснення стосовно кожного критичного зауваження рецензента.

Процедура захисту має відповідати етичним нормам і правилам проведення наукової дискусії.

Підсумкова оцінка за кваліфікаційну (магістерську) роботу виставляється на закритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК) після обговорення результатів захисту всіма її членами.

Під час оцінювання кожної роботи беруть до уваги:

- якість і самостійність виконання дослідження, рівень наукової новизни та практичної цінності;

- зміст доповіді здобувача вищої освіти та рівень володіння мультимедійною презентацією;
- повноту й обґрунтованість відповідей на запитання членів ЕК та зауваження рецензента;
- оцінку й характеристики з відгуку наукового керівника та рецензії.

У разі виникнення розбіжностей у думках членів ЕК Голова комісії проводить голосування. Рішення приймається більшістю голосів. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос Голови Екзаменаційної комісії.

Наслідки незадовільної оцінки чи відмови в допуску: Якщо кваліфікаційна робота не була рекомендована до захисту або під час публічного захисту здобувач одержав оцінку «**незадовільно**», діють Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та внутрішні нормативні акти Хмельницького національного університету. Такому здобувачеві видають **академічну довідку** встановленого зразка та надають право повторної атестації (захисту кваліфікаційної роботи) протягом строків, визначених законодавством України.

Обов'язковість атестації: Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи є обов'язковим нормативним компонентом підсумкової атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) і **не може бути замінений** складанням будь-якого додаткового атестаційного екзамену.

Оцінка здобувача на захисті

1. Оцінка науково-дослідницької діяльності студента керівником (мін 24 - макс. 25)

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище ініціали)

2. Оцінка науково-дослідницької діяльності студента рецензентом (мін 21 - макс. 35)

3. Оцінка за захист кваліфікаційної роботи

№	Параметри оцінювання	Мінімальна /Максимальна к-ть балів
1	Презентація	5 -10
2	Виступ	8-10
3	Відповіді на питання (мінімальна кількість питань – 3)	3-5
Загальна кількість балів		15-25

Загальна кількість балів 60-100 ECTS за національною шкалою задовільно-відмінно

Додаток А

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І ПРАВА
Кафедра германської філології та перекладознавства**

*ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри германської
філології та перекладознавства*

«__» ____ р.

**ОБҐРУНТУВАННЯ
теми дослідження:**

ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на здобуття II (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності В11 Філологія
спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Освітня програма:

**ГЕРМАНСЬКА ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ПЕРША – АНГЛІЙСЬКА, ДРУГА - НІМЕЦЬКА**

Магістрант

(підпис)

Ім'я, прізвище

Науковий керівник:

(підпис)

науковий ступінь, вчене звання
ім'я, прізвище

Гарант освітньої програми:

д.філол.н, проф.
Юлія Бойко

*Темі розглянуто та
затверджено на
засіданні кафедри
«__» ____ р.,
протокол № _____*

Хмельницький 2026
СТРУКТУРА ОБҐРУНТУВАННЯ

Актуальність дослідження. *(вказати коротко хто із учених займався дослідженням питання, у якому стані досліджувана проблема і на основі цього виокремити методологічну базу дослідження (чий науковий розробки (теоретична основа) будуть лежати в основі роботи). Потрібно зазначити, що Ви плануєте нового встановити у ході майбутнього дослідження, тобто виокремити свою «нішу».*

Зв'язок роботи із науковою тематикою кафедри. *Магістерська кваліфікаційна робота буде виконана в рамках наукової тематики кафедри германської філології та перекладознавства «Актуальні проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики, стилістики та лінгводидактики в когнітивно-дискурсивній парадигмі»*

Мета дослідження *(Мета має співвідноситися з об'єктом і предметом дослідження і не формулюватися ширше за предмет).*

Завдання дослідження *(завдань має бути не більше семи. Уникати збігу в формулюванні мети і завдання дослідження. Не коректно формулювати перше завдання дослідження на зразок: «Вивчити стан проблеми у сучасній теорії та практиці», оскільки це є першим етапом будь-якого дослідження).*

Об'єкт дослідження.....

Предмет дослідження.....

Матеріал дослідження.....

Методи дослідження *(обов'язково виокремлювати теоретичні та емпіричні методи дослідження і вказувати, з якою метою вони використовуватимуться)*

Напр. *У процесі вивчення стану досліджуваної проблеми планується використання таких методів: ...*

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження *(цей пункт має обов'язково містити три складові: вперше....; уточнено....; подальшого розвитку набули.... Наукова новизна має співвідноситися із метою, завданнями, гіпотезою. Вона не повинна бути у формі анотації. Наприклад, якщо пишеться про вперше визначені умови, то в дужках слід їх перелічити.)*

Практичне значення очікуваних наукових результатів

Публікації очікувані *(щонайменше 1 стаття, 1 тези, 1 виступ на конференції)*

ПЛАН-ПРОСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вступ

Перелік скорочень

РОЗДІЛ 1. Назва

1.1.

1.2.

1.3.

Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2. Назва

2.1.

2.2.

2.3.

Висновки до другого розділу

Загальні висновки

Список використаних джерел

**ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (МАГІСТЕРСЬКИХ)
РОБІТ**

1. Особливості перекладу фразеологізмів із зоонімічним компонентом з української мови на англійську.
2. Прийоми перекладу лексики машинобудівної галузі.
3. Перекладацькі рецепції концепту «ВОЛЯ»: лінгвокультурний вимір.
4. Лексико-стилістичні аспекти перекладу політичної та соціальної реклами
5. Засоби забезпечення еквівалентності при відтворенні текстів міжнародних конвенцій українською мовою
6. Засоби вербалізації концепту «ПРИРОДА» в оригіналі та перекладі (на матеріалі публіцистичних і художніх текстів)
7. Англomовна термінологія сфери охорони кордону: структурно-семантичний та перекладацький аспекти
8. Терміносистема агентства Frontex: структурно-семантичні особливості та стратегії гармонізації в українському перекладі
9. Засоби вербалізації концептів LIFE і DEATH в оригіналі та перекладі (на мат творів Дж. Фаулза).
10. Стратегії перекладу живописного екфразису у художньому тексті: лексико-стилістичний аспект
11. Відтворення лінгвокультурних особливостей при перекладі (на матеріалі творі Дж. Джойса «Ulysses»)
12. Гармонізація терміносистем воєнного мистецтва України та США: перекладацький аспект (на матеріалі доктринальних документів)
13. Функційно-семантичні особливості неологізмів в ІТ сфері: лінгво-перекладацький аспект.
14. Стратегії відтворення лінгвокультурного харчового коду в мові перекладу.
15. Абревіації у термінології дипломатії: структурно-семантичний, функційний та перекладацький аспекти.
16. Перекладацькі трансформації при відтворенні лексичного складу воєнно-політичних текстів
17. Гендерна специфіка англomовного публічного дискурсу та особливості її відтворення в перекладі
18. Лексико-граматичні особливості перекладу офіційно-ділових документів (на матеріалі комерційних угод)
19. Політичний дискурс у лінгвоперекладацькому аспекті: риторичні засоби та техніки переконання
21. Засоби вербалізації концепту БІЖЕНЕЦЬ/REFUGEES при перекладі

22. Особливості перекладу анатомічних термінів (на матеріалі посібника «Основи медичної термінології»)
23. Юридичний переклад як складова юридичного дискурсу
24. Діловий діалогічний дискурс в аспекті перекладу
25. Особливості передачі лінгвокультурного концепту КОЗАК при перекладі на англійську мову
26. Лексико-граматичні особливості перекладу політичного дискурсу (на матеріалів публікацій “Newsweek”)
27. Особливості перекладу лексики сфери економіки (на матеріалі “Financial Times”)
28. Реалізація структурно-семантичного та функціонального аспектів медичного дискурсу при перекладі
29. Вербалізація концепту BRAVERY/СМІЛИВІСТЬ при перекладі (на матеріалі економічних медійних текстів)
30. Семантико-стилістичні характеристики функціонування військового сленгу як проблема перекладу (мат ЗМІ)

Зразок завдання на кваліфікаційну магістерську роботу

Хмельницький національний університет

Факультет	<u>Міжнародних відносин і права</u>
Кафедра	<u>Германської філології та перекладознавства</u>
Освітній рівень	<u>Магістр</u>
Галузь знань	<u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u>
Спеціальність	<u>В ІІ Філологія (за спеціалізаціями)</u>
Освітня програма	<u>Германська філологія та перекладознавство: перша - англійська мова, друга - німецька</u>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“ ____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

Керівник роботи _____

(Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджено наказом ректора університету від « ____ » _____ 202__р. № ____

2. Термін подання студентом роботи на кафедру _____

3. Вихідні дані до роботи _____

Об'єкт _____

Предмет _____

Матеріал _____

Джерельна база (к-сть прикладів) _____

4. Перелік питань, які потрібно розробити: _____

5.Дата видачі завдання

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			

7. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів (розділів) дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
<i>Опрацювання літератури за темою дослідження</i>		
<i>Написання теоретичного розділу</i>		
<i>Презентація теоретичного розділу на науковому семінарі</i>		
<i>Підбір фактичного матеріалу за темою дослідження</i>		
<i>Написання практичного розділу</i>		
<i>Оформлення та подання чорнового варіанту дипломної роботи, перевірка на плагіат</i>		
<i>Попередній захист кваліфікаційної роботи</i>		
<i>Обговорення кваліфікаційної магістерської роботи на засіданні робочої групи ОП</i>		
<i>Подання кінцевого варіанту дипломної роботи на кафедру</i>		
<i>Захист магістерської роботи</i>		

Здобувач

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Гарант ОП

Форма титульної сторінки українською мовою

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра германської філології та перекладознавства

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Магістр

Освітній рівень

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність – В11 Філологія (за спеціалізаціями)
Шифр і назва спеціальності

Спеціалізація – В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

на тему:

Шифр

(номер залікової)

Здобувач

Підпис

Ініціали, прізвище

Керівник:

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

Ініціали, прізвище

Нормоконтроль:

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

Ініціали, прізвище

Гарант ОП

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

Ініціали, прізвище

До захисту допускаю:

Зав. кафедри ____

« ____ » _____ 202__ р.

Хмельницький, 2025

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHMELNYTSKY NATIONAL UNIVERSITY
Department of Germanic Philology and Translation Studies

Master Degree Thesis in Philology and Translation Studies

under the title:
STRATEGIES FOR RENDERING THE LINGUOCULTUROLOGICAL
FOOD CODE IN THE TARGET LANGUAGE

Group FPAmz-23

Educational Program: Germanic Philology
and Translation Studies:
First Language – English, Second Language – German
Specialty: B11 Philology
Specialization: 035.041 Germanic Languages and Literatures
(Translation Included), First – English

Karina SAVITSKA
Research Advisor:
Yu.P. BOYKO,
Doctor of Philology, Prof.

Khmelnysky,
2025

АНОТАЦІЯ

Колихаліна Д.Д. Терміносистема агенства FRONTEX: структурно-семантичні особливості та стратегії гармонізації в українському перекладі. – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізацією В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)). Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, 2025.

У дослідженні детально розглянуто специфіку відтворення безпекової термінології, яка, попри вимоги однозначності та системності, демонструє динамічний розвиток у межах дискурсу Агенції Frontex. Проаналізовано класифікацію термінів за функціональними напрямками (операційна, штабна, адміністративна лексика), що послужило підґрунтям для визначення оптимальних стратегій перекладу. Доведено, що за відсутності прямих еквівалентів пріоритет надається пошуку аналогів та описовому перекладу. Особливу увагу приділено методам транслітерації, калькування та трансформаційним прийомам (модуляції, конкретизації, додаванню), які забезпечують нормативну якість перекладу в умовах міжмовної асиметрії.

Ключові слова: військова термінологія, перекладове термінознавство, гармонізація термінології, нормативно-якісний аспект, термінологічна еквівалентність, динамічність терміносистеми, агенція FRONTEX.

ABSTRACT

Kolykhalina D.D. FRONTEX Agency's Term System: Structural and Semantic Features and Harmonization Strategies in Ukrainian Translation. – Manuscript. Master's Thesis in Specialty B11 Philology (Specialization B11.041 Germanic Languages and Literatures (Translation oriented), First Language is English). – Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, 2025.

The master's thesis deals with the reproduction of security terminology, which, despite the requirements of unambiguity and systematicity, demonstrates dynamic development within the discourse of the Frontex Agency. The classification of terms by functional areas (operational, staff, administrative vocabulary) has been analyzed, which served as the basis for determining optimal translation strategies. It has been proven that in the absence of direct equivalents, priority is given to the search for analogues and descriptive translation. Special attention is paid to methods of transliteration, tracing and transformational techniques (modulation, specification, addition), which ensure the normative quality of translation in conditions of cross-linguistic asymmetry.

Key words: military terminology, translation terminology, harmonization of terminology, regulatory and qualitative aspect, terminological equivalence, dynamism of the terminology system, FRONTEX agency.

АНОТАЦІЯ

Черноусов Д.В. Особливості відтворення німецькомовного військово-політичного дискурсу в українських перекладах. – Кваліфікаційна (магістерська) робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю В11 Філологія (спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська). – Хмельницький національний університет, Хмельницький, 2025.

У дослідженні здійснено комплексний лінгвоперекладознавчий аналіз способів та стратегій відтворення лексико-семантичних, прагматичних і стилістичних особливостей німецькомовного військово-політичного дискурсу в українських перекладах. У роботі з'ясовано сутність поняття «військово-політичний дискурс», систематизовано його провідні ознаки та поняттєво-термінологічний апарат. Визначено специфіку застосування лексико-семантичних (конкретизація, генералізація, модуляція) та граматичних трансформацій під час відтворення номенклатурних найменувань, аббревіатур і метафоризованих конструкцій. Обґрунтовано прагматичні чинники, що зумовлюють вибір відтворювальних стратегій при збереженні комунікативного впливу оригіналу.

Ключові слова: військово-політичний дискурс, перекладацька трансформація, реалія, лексико-семантична заміна, прагматична адаптація, еквівалентність.

ABSTRACT

Chernousov V.D. Specifics of Rendering German Military-Political Discourse in Ukrainian Translations. – Master's Thesis in Specialty B11 Philology (Specialization B11.041 Germanic Languages and Literatures (Translation oriented), First Language is English). – Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, 2025.

The abstract is devoted to a comprehensive linguo-translatological analysis of the methods and strategies for rendering the lexical-semantic, pragmatic, and stylistic features of German military-political discourse in Ukrainian translations. The study clarifies the essence of the "military-political discourse" concept and systematizes its key characteristics alongside its conceptual-terminological framework. The specifics of employing lexical-semantic (specification, generalization, modulation) and grammatical transformations in translating nomenclature terms, abbreviations, and metaphorical constructions are determined. The pragmatic factors determining the choice of translation strategies while maintaining the communicative impact of the source text are substantiated.

Key words: military-political discourse, translation transformation, realia, lexical-semantic substitution, pragmatic adaptation, equivalence.

ЗРАЗОК РОЗШИРЕНОЇ АНОТАЦІЇ

Черноусов Д.О. Дискурс сучасного військового конфлікту: функціонування, семантика та переклад. Хмельницький, 2026. 82 с.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 82 сторінках основного тексту (загальний обсяг — 96 сторінок). Дослідження складається зі Вступу, двох Розділів, Загальних висновків, Списку використаних джерел (84 найменування, з них 26 — іноземними мовами) та 2 Додатків. Робота містить 4 таблиці та 3 рисунки.

У роботі розглядається *conflict* як домен для сучасного військового дискурсу - складного та багатогранного явища. Визначено поняття "дискурсу" з погляду його критеріїв та аспектів. Під дискурсом розуміємо тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, мовленнєвий потік, що має різні форми вияву, відбувається в межах конкретного каналу спілкування, в результаті якого формуються різноманітні мовленнєві жанри. До компонентів військового дискурсу відносимо дискурс журналістів, які висвітлюють військові події за допомогою засобів масової інформації. Термін є ключом маркером такого типу дискурсу. У роботі виокремлено лексико-семантичні поля функціонування номінацій-термінів військової тематики. У межах цих полів здійснено функційно-семантичний та перекладацький аналіз дібраних лексем.

Ключові слова: конфлікт, військовий дискурс, поняття, термін, військовий термін, лексико-семантичне поле, мікрополе.

Конфлікт - це людська взаємодія, спрямована на вирішення наявних або уявних протиріч. Лінгвокультурною специфікою його є те, що жодне з сумісних понять, таких як суперечка, боротьба, конфронтація, протиріччя не може репрезентувати сутність єдиного глобального концепту КОНФЛІКТ. З'ясування суті вербалізованого конфлікту може бути продуктивним лише за умов залучення пояснювального потенціалу лексем, які пропонують розуміння феномена конфлікту.

Об'єктом дослідження є англомовні номінативні одиниці (терміни) зі значенням конфлікту, які функціонують у військовому дискурсі.

Предмет дослідження становлять семантичні, функційні та перекладацькі особливості номінацій конфлікту в сучасній англійській мові, розглянуті у взаємозв'язку з варіативністю смислів, що формуються в процесі функціонування цих номінацій у військовому англомовному дискурсі та їх перекладі на українську мову.

Матеріалом дослідження послужили англомовні тексти сучасних медіа Washington Post, Newsweek, The Wall Street Journal з яких за допомогою методу механічної вибірки було дібрано 95 термінологічних номінацій.

Методологічною базою для проведення дослідження послужили

праці таких вчених: І. Фролової у галузі конфліктології – розробка концепції конфлікту як людської комунікативної взаємодії, основи аналізу структурного та семного компонентів номінації conflict; І.Жарковської – подальший розподіл семантики лексичної одиниці conflict на складові та побудова на базі цього моделі вербалізованого конфлікту, що дало змогу запропонувати будову лексико-семантичного поля військового дискурсу із доменом conflict; трансформаційна модель перекладацького процесу військової термінології базується на способах перекладу. класичну номенклатуру яких запропонували В.Карабан та А.Гудманян; класифікацій модель термінів, дібраних із військового дискурсу базується на класифікації С.Павел.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що ній уперше проведено дослідження англомовних номінацій конфлікту, яке поєднує аналіз семного і дискурсивного просторів; запропоновано модель лексико-семантичного поля CONFLICT, де доменом є саме поняття конфлікт, яке має складну різнорівневу структуру; виявлено типи взаємодії між смислами номінацій конфлікту в різних типах англомовного військового дискурсу й запропоновано способи перекладу цих номінацій українською мовою.

Теоретичне значення роботи визначається трактуванням і описом номінацій конфлікту в англомовному військовому дискурсі. Отримані результати є внеском в теорію значення, розробку принципів моделювання з урахуванням сучасних уявлень про структуру та системність. Проведене дослідження робить внесок у розвиток дискурсології та перекладознавства, демонструючи залежність специфіки дискурсивних смислів номінацій конфлікту від сфери комунікації.

Практична цінність отриманих результатів і висновків полягає в тому, що вони можуть бути використані в курсах лексикології англійської мови (розділ "Семантика"), порівняльного мовознавства (розділ "Семантика"), у спецкурсах з основ теорії номінації, міжкультурної комунікації. Результати роботи можуть також знайти прикладне застосування в лексикографічній та перекладацькій практиках.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі Вступу, двох Розділів, з висновками до кожного з них, Загальних висновків та Списку використаної літератури.

У **першому розділі** розглядається поняття конфлікту як об'єкту наукового аналізу, описуються дискурсивні характеристики сучасного англомовного конфлікту, здійснюється семантико-структурний аналіз військових термінів як маркерів військового дискурсу, обґрунтовується можливість виокремлення семантичного поля у військовій термінології.

У **другому розділі** розглядається та аналізується спосіб профілювання термінів військового дискурсу, що номінують семантику конфлікту. Функційні характеристики термінів подаються в межах семантичних мікрополів на тлі домену CONFLICT.

Військовий дискурс – це соціально-професійний дискурс, він є не просто описом військової діяльності, а складною соціально-професійною областю, яка охоплює велику кількість аспектів та понять, пов'язаних із війною, в основі якого лежить так звана «тріада ворожості» або конфліктність. В конфліктах дискурс відіграє провідну роль, а принципи ведення війни невід'ємні від мови війни. До компонентів військового дискурсу відноситься дискурс військових про війну та їхню діяльність, політиків про війну, дискурс засобів масової інформації, які висвітлюють військові події. До власне військових матеріалів формального військового дискурсу прийнято відносити військові документи, пов'язані з життям і діяльністю військ і військових установ збройних сил.

Вербалізований військовий конфлікт є одним із специфічних видів конфліктів, де протиріччя та суперечності виражаються через вербальні засоби комунікації. Вербалізований військовий конфлікт може бути означений як частина більш широкого семантичного поля конфліктів, що включає гіперонімічне поняття [HUMAN ACTIVITY EVENT]. Такий підхід розглядає вербалізований конфлікт як прояв протиріччя в площині мовлення та комунікації, що може охоплювати різні аспекти. Важливою частиною цього підходу є визнання того, що конфлікт може виявлятися не лише у фізичних діях чи військових діях, але й у висловлюваннях, дискусіях, аргументації та інших формах вербальної комунікації. Це може охоплювати не тільки військові конфлікти, але й інші види протиріччя, такі як політичні, соціальні, культурні тощо.

Військовий дискурс, як специфічна форма комунікації в армійському середовищі, має низку лексичних особливостей, які відображають його специфіку та контекст. Використання спеціалізованої термінології, яка є стандартизованою та зрозумілою в межах військового співтовариства є необхідною умовою функціонування військового дискурсу. Особливої ваги набуває вживання термінів, що позначають різні назви техніки та зброї: вживання слів, що стосуються аспектів безпеки та використання військової техніки. Оскільки багато військових термінів використовуються лише у арміях відповідних країн, то їх переклад потребує особливої уваги та підбору найточнішого наявного відповідна або створення нової одиниці, яка б могла передати суть оригінального терміну. Саме з цією метою використовуються перекладацькі трансформації як інструмент для перетворення компонентів одиниць вихідного тексту при збереженні інформації, закладеної у вихідне повідомлення.

За **результатами** нашого дослідження номенклатуру трансформацій для перекладу термінів військового дискурсу можна представити у такий спосіб: еквівалент або прямий відповідник (здебільшого при перекладі інструментів битви) – 26%; експлікація через додавання елементів з поясненням – 13%; транскрибування (назви зброї) – 20%; варіантний відповідник – 7% (переважно

у мікрополях 4 та 5); калькування – 9% (переважно мікрополе 1); транскрипція +експлікація = гібридний переклад – 9% (мікрополе 3; назви військових інструментів) та пряме включення – 3% (мікрополе 3; назви військових інструментів).

Основні положення та результати кваліфікаційної роботи висвітлено у 2 наукових працях:

1. **Черноусов В.Д.** Перекладацькі трансформації при відтворенні німецькомовних військово-політичних термінів. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2026. Вип. 28. С. 45–49. (Фахова стаття).
2. **Черноусов В.Д.** Специфіка відтворення абревіатур у німецькому військовому дискурсі. *Мови і світ: дослідження та викладання: матеріали XXI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 26–27 березня 2026 р.)*. Кропивницький, 2026. С. 112–115. (Тези доповіді).

SUMMARY

Chernousov D.O. Discourse of modern military conflict: functioning, semantics and translation. Khmelnytskyi, 2026. 82 p.

Structure and volume of the thesis. The qualification thesis consists of **82 pages** of the main text (with a total volume of **96 pages**). The study comprises an Introduction, two Chapters, General Conclusions, a List of References (84 items, 26 of which are in foreign languages), and 2 Appendices. The work contains 4 tables and 3 figures.

Conflict as a domain for modern military discourse - a complex and multifaceted phenomenon - has been investigated in the research. The concept of "discourse" is defined in terms of its criteria and aspects. Under the discourse, we understand the type of communicative activity, an interactive phenomenon, a speech stream that has different forms of manifestation, occurs within a specific communication channel, as a result of which various language genres are formed. The components of military discourse include the discourse of journalists who cover military events through the media. The term is a key marker of this type of discourse. In the work the lexical-semantic fields of functioning of nominations-terms of military subjects have been analysed. Within these fields, functional-semantic and translation analysis of selected terms has been carried out.

Key words: conflict, military discourse, concept, term, military term, lexical-semantic field, microfield.

Conflict is human interaction aimed at resolving existing or imagined contradictions. Its linguistic and cultural specificity is that none of the compatible concepts, such as dispute, struggle, confrontation, contradiction, can represent the essence of a single global concept of CONFLICT. Elucidation of the essence of verbalized conflict can be productive only if the explanatory potential of tokens that offer an understanding of the phenomenon of conflict is involved.

The object of research are English nominative units (terms) with the meaning of conflict functioning in military discourse.

The subject of research is semantic, functional and translation features of conflict nominations in modern English, considered in relation to the variability of meanings formed in the process of functioning of these nominations in military English discourse and their translation into Ukrainian.

The material of the study was English texts of modern media: **The Washington Post**, **Newsweek**, **The Wall Street Journal**, from which 95 terminological nominations were selected using the mechanical sampling method.

The methodological basis for the study was the work of such scientists: I. Frolova in the field of conflictology - development of the concept of conflict as a human communicative interaction, the basis for analyzing the structural and seminal components of the conflict nomination; I. Zharkovska - further division of the semantics of the conflict lexical unit into components and construction of a verbalized conflict on the basis of this model, which made it possible to propose the structure of the lexical-semantic field of military discourse with the conflict domain; the transformational model of the translation process of military terminology is based on translation methods. the classical nomenclature of which was proposed by V. Karaban and A. Gudmanyany; classifications the model of terms selected from military discourse is based on the classification of S. Pavel.

The scientific novelty of the work is that for the first time it conducted a study of the English-language nominations of the conflict, which combines the analysis of the seminal and discursive spaces; a model of the lexical-semantic field CONFLICT is proposed, where the domain is the very concept of conflict, which has a complex multi-level structure; types of interaction between the meanings of the conflict nominations in different types of English-language military discourse have been identified and a way of translating these nominations into Ukrainian has been proposed.

The theoretical significance of the work is determined by the interpretation and description of the nominations of the conflict in the English-speaking military discourse. The results obtained are a contribution to the theory of meaning, the development of modeling principles, taking into account modern ideas about structure and systematizing. The conducted research contributes to the development of discoursology and translation studies, demonstrating the dependence of the specifics of the discursive meanings of conflict nominations on the sphere of communication.

The practical value of the results and conclusions is that they can be used in the lexicology courses of the English language (section "Semantics"), comparative linguistics (section "Semantics"), in special courses on the basics of nomination theory, intercultural communication. The results of the work can also find application in lexicographic and translation practices.

Structure of work. The qualification work consists of an Introduction, two Sections, with conclusions to each of them, General conclusions and a List of used literature.

In the first section, the concept of conflict as an object of scientific analysis is considered, the discursive characteristics of the modern English-language conflict are described, a semantic-structural analysis of military terms as markers of military discourse is carried out, the possibility of distinguishing the semantic field in military terminology is substantiated.

In the second section, the method of profiling the terms of the Wifey discourse that nominate the semantics of the conflict is considered and analyzed. The functional characteristics of the terms are represented within the semantic micropolises against the background of the CONFLICT domain.

Military discourse is a socio-professional discourse, it is not just a description of military activity, but a complex socio-professional field that covers a large number of aspects and concepts related to war, which is based on the so-called "triad of hostility" or conflict. In conflicts, discourse plays a leading role, and the principles of warfare are inseparable from the language of war. Components of military discourse include military discourse about war and their activities, politicians about war, media discourse covering military events. Military documents related to the life and activities of troops and military institutions of the armed forces are usually attributed to military materials of formal military discourse.

Verbalized military conflict is one of the specific types of conflict where contradictions and contradictions are expressed through verbal means of communication. Verbalized military conflict can be defined as part of a broader semantic field of conflict that includes the hyperonymic concept [HUMAN ACTIVITY EVENT]. This approach considers verbalized conflict as a manifestation of a contradiction in the plane of speech and communication, which can cover various aspects. An important part of this approach is the recognition that conflict can manifest itself not only in physical actions or military actions, but also in statements, discussions, arguments and other forms of verbal communication. This can cover not only military conflicts, but also other types of contradictions, such as political, social, cultural, etc.

Military discourse, as a specific form of communication in the army environment, has a number of lexical features that reflect its specifics and context. The use of specialized terminology that is standardized and understandable within the military community is a prerequisite for the functioning of military discourse. Of particular importance is the use of terms denoting various names of equipment and weapons: the use of words relating to aspects of security and the use of military equipment. Since many military terms are used only in the armies of the respective countries, their translation requires special attention and selection of the most accurate available one or creation of a new unit that could convey the essence of the original term. It is for this purpose that translation transformations are used as a tool

for converting the components of the units of the source text while preserving the information embedded in the original message.

According to **the results** of our research, the nomenclature of transformations for the translation of terms of military discourse can be represented as follows: equivalent or direct equivalent (mostly when translating battle instruments) - 26%; Explication by adding elements with explanation - 13%; transcription (names of weapons) - 20%; variant equivalent - 7% (mainly in microfields 4 and 5); tracing - 9% (preferably microfield 1); transcription + explication = hybrid translation - 9% (microfield 3; names of military instruments) and direct inclusion - 3% (microfield 3; names of military instruments).

The **main results** of the thesis are presented in 2 scientific publications:

1. Chernousov, V. D. (2026). Translation transformations in rendering German military-political terms. *Current Issues of Philology and Translation Studies*, (28), 45–49. (Peer-reviewed article / Professional journal article).
2. Chernousov, V. D. (2026). Specifics of rendering abbreviations in German military discourse. In *Languages and World: Research and Teaching: Proceedings of the XXI International Scientific and Practical Conference* (Kropyvnytskyi, March 26–27, 2026) (pp. 112–115). Kropyvnytskyi. (Proceedings of the International Scientific and Practical Conference).

ЗРАЗОК ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

ВСТУП.....	12
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ЯК ВИРАЗНИКІВ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОДУ.....	18
1.1. Лінгвокультурологія як наукова дисципліна в мовознавстві ХХІ століття.....	18
1.2. Культура як ключове поняття лінгвокультурології.....	23
1.3. Мова і культура: взаємозв'язок.....	25
1.4. Харчовий аспект як частина лінгвокультурного коду.....	31
1.5. Відображення харчового лінгвокультурного коду крізь призму фразеологізмів.....	34
1.6. Способи перекладу фразеологічних одиниць.....	44
Висновки до Розділу 1.....	47
РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ХАРЧОВОГО КОДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	49
2.1. Способи перекладу фразеологізмів засобом фразеологічного еквіваленту.....	49
2.1.1. Повні еквіваленти.....	50
2.1.2. Часткові еквіваленти.....	54
2.1.3. Відносні еквіваленти.....	56
2.2. Способи перекладу фразеологізмів засобом фразеологічного аналогу.....	57
2.2.1. Фразеологічні аналоги з приблизною подібністю структурно- граматичної організації та однією однаковою лексемою.....	59
2.2.2. Фразеологічні аналоги з приблизною подібністю структурно- граматичної організації та різним компонентним складом.	61
2.2.3. Фразеологічні аналоги з різною структурно-граматичною організацією та різним компонентним складом.	63
2.3. Способи перекладу фразеологізмів засобом дослівного перекладу.....	66
2.4. Способи перекладу фразеологізмів засобом описового перекладу.....	70
2.4.1. Фразеологізми, що описують характер, поведінку та особистісні якості.....	72
2.4.2. Фразеологізми, що відображають життєві труднощі, успіхи та невдачі.....	75
2.4.3. Фразеологізми, що позначають базові поняття та явища.....	78
2.5. Способи перекладу фразеологізмів засобом розтлумачення.....	81
Висновки до Розділу 2.....	84
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	86
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	91
ДОДАТКИ.....	102

Оформлення бібліографічного запису

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням
правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практич. посіб. Харків :

	Право, 2011. 136 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанок. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

Без автора	2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання	
Книги	1. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.

Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. Збірник наукових праць «Політологічні студії». 2011. No 2. С. 54–65. 2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. No 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. Вища школа. 2017. No 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевць О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. Політичний менеджмент. 2006. No 5. С. 3–17. 5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (No 205). С. 5. 6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. Юридичний вісник України. 2017. 20-26 жовт. (No 42). С. 14–15. 7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

	8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. Political Science. 1991. No 2. P. 15–43.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. No 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (No 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. No 1050. Офіційний вісник України. 2017. No 4. С. 530–543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. No 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (No 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. No 40. Офіційний вісник України. 2017. No 20. С. 136–141. 6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. No 156. Баланс-бюджет. 2016. 19 верес. (No 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. Архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. No 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. No 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. No 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. No 13. 4 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем

	безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. показч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).

Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с. 4. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany.

Зразок відгуку керівника на магістерську роботу

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ФІЛОЛОГІЇ ТА
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

**Студента(ки) II курсу групи ФПАм-24-1
Факультету міжнародних відносин і права
Спеціальності В 11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізації 035.041
Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська,
освітньо-професійної програми «Германська філологія та
перекладознавство: перша - англійська мова, друга - німецька»»**

**Каріни САВІЦЬКОЇ
за темою: СТРАТЕГІЇ ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО
ХАРЧОВОГО КОДУ В МОВІ ПЕРЕКЛАДУ**

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити балами від 3 до 5)		
1.	Наявність основних структурних компонентів роботи	___5___ усі компоненти присутні ___4___ один компонент відсутній ___3___ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і переліку використаних джерел нормативним вимогам	___5___ усі компоненти присутні ___4___ один компонент відсутній ___3___ декілька компонентів відсутні
3.	Відповідність побудови Вступу нормативним вимогам	___5___ усі компоненти присутні ___4___ один компонент відсутній ___3___ декілька компонентів відсутні
4.	Відповідність огляду наукової літератури та використання методологічної бази дослідження нормативним вимогам	___5___ усі компоненти присутні ___4___ один компонент відсутній ___3___ декілька компонентів відсутні
5.	Відповідність теоретичної частини дослідження заявлених меті та завданням	___5___ усі компоненти присутні ___4___ один компонент відсутній ___3___ декілька компонентів відсутні
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	___5___ усі компоненти присутні ___4___ один компонент відсутній

		__3__ декілька компонентів відсутні
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	__5__ усі компоненти присутні __4__ один компонент відсутній __3__ декілька компонентів відсутні
8.	Актуальність, новизна, теоретична та практична цінність дослідження як компоненти якісної освіти в межах цілей сталого розвитку	__5__ усі компоненти присутні __4__ один компонент відсутній __3__ декілька компонентів відсутні
	РАЗОМ: 24-40	40 6

Особиста думка керівника: Каріна САВИЦЬКА вдало схарактеризувала фразеологію як проміжний рівень мови та глибоко проаналізувала її класифікаційні моделі в сучасній лінгвістиці.

Авторка детально розглянула етнолінгвістичні, психологічні та соціальні особливості лінгвокультурного коду, а також дослідила асоціативні поля фразеологізмів у свідомості носіїв української та англійської мов.

Особливої уваги заслуговує оригінальний підхід до виокремлення семантичних полів та запропоновані стратегії перекладу фразеологізмів із харчовим компонентом (гастрономічним кодом). Це корелює з сучасними поглядами на відтворення лінгвокультурних лакун мовою перекладу та заслуговує на високу оцінку.

Кваліфікаційна робота САВИЦЬКОЇ К.О. заслуговує відмінної оцінки і може бути рекомендована до захисту

Науковий керівник
д.філол.н, проф.

ЮліяБойко

Зразок рецензії на магістерську роботу

**РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
З ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА****Студента(ки) II курсу групи ФПам-24-1****Факультету міжнародних відносин і права
спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-
професійної програми «Германська філологія та перекладознавство:
перша – англійська, друга - німецька»****Ірини ЗЕЛІНСЬКОЇ**

(ПІБ студента)

за ТЕМОЮ

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи: ЗМІСТ; ВСТУП; РОЗДІЛ 1; РОЗДІЛ 2; ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ; ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ; ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ; ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ; ДОДАТКИ <i>(усі компоненти присутні – 5 б, один компонент відсутній – 4 б, декілька компонентів відсутні – 3 б)</i>	(3- 5) балів
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і переліку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної дипломної роботи – <i>(повна відповідність – 5 б, незначні помилки в оформленні – 4, значні помилки в оформленні – 3)</i>	(3- 5) балів
3.	Відповідність побудови Вступу нормативним вимогам – максимум 5 балів <i>(повна відповідність – 5, поодинокі огріхи стилістичного характеру; порушення</i>	(3- 5) балів

	<i>структури Вступу та несуттєві помилки у формулюваннях – 4; суттєві помилки у формулюваннях – 3)</i>	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам (наявність наукових джерел за останні 10 років, з них 30% зарубіжні джерела; описана методологічна база дослідження, що використовується в дослідженні; виокремлено ілюстративний та довідковий матеріал) – максимум 5 балів (повна відповідність – 5, несуттєві помилки у формулюваннях, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 4, відсутні праці наукового керівника або членів кафедри ГФП – 3)	(3- 5) балів
5.	Відповідність теоретичної частини дослідження заявленій меті та поставленим завданням – максимум 5 балів (повна відповідність: всебічний аналіз об'єкта дослідження, критичний огляд наукової літ-ри; висновки до розділу – 5 б, несуттєві огріхи структурного характеру, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність власного погляду на здійснений критичний огляд наукових джерел 3)	(3- 5) балів
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам – максимум 5 балів (повна відповідність: аналіз предмета дослідження; підтвердження/спростування гіпотези дослідження; використання статистичних методів для верифікації результатів дослідження; наукова новизна отриманих результатів – 5, несуттєві огріхи стилістичного та структурного характеру, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 4, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 3).	(3- 5) балів
7.	Відповідність Висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження; актуальність, новизна, теоретична та практична цінність	(3- 5) балів

	дослідження як компоненти якісної освіти в межах цілей сталого розвитку – максимум 5 балів (повна відповідність – 5, несуттєві огріхи стилістичного характеру, неповне висвітлення результатів дослідження – 4, часткове висвітлення результатів дослідження – 3)	
Разом		Мін 21- Макс 35

Особиста думка рецензента

(Наприклад)

Висновок: рецензована магістерська дипломна робота відповідає всім вимогам, які ставляться до робіт такого рівня, є/не є актуальною, виконана/не виконана в рамках когнітивно-дискурсивної парадигми, має/немає зв'язок із загальнонауковою тематикою кафедри германської філології та перекладознавства, містить елементи новизни, має теоретичну цінність та практичну значущість

Об'єкт та предмет досліджено/не досліджено (не повністю досліджено)

Позитивні аспекти роботи (зазначити)

Негативні (за наявності)

Кваліфікаційна (магістерська) робота може бути допущена до захисту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю В11 Філологія (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

Усього набрано балів: _____ (_____)
(ПІБ рецензента) (підпис рецензента)

Підпис рецензента завіряю

« ____ » _____ 2025 рік

ДЕКЛАРАЦІЯ
про академічну доброчесність здобувача вищої освіти

Я, здобувач(-ка) другого (магістерського) рівня вищої освіти Хмельницького національного університету ____, (Прізвище, Ім'я, По батькові) заявляю, що представлена мною кваліфікаційна (магістерська) робота на тему:
«_____»

_____» виконана самостійно з дотриманням усіх вимог Академічної доброчесності.

Підтверджую, що: 1. У роботі немає текстових запозичень без відповідних посилань на автора чи джерело цитування;

2. Усі наукові факти, цитати, табличні та ілюстративні дані є достовірними;

3. Робота не подавалася раніше до захисту в інших закладах вищої освіти.

У разі виявлення порушень академічної доброчесності несу повну відповідальність згідно із законодавством України та внутрішніми Положеннями ХНУ.

«__» _____ 2026 р.

Підпис: _____

Чек-лист для здобувача магістерського рівня

Чек-лист здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності В11 «Філологія (за спеціалізаціями)» (ОПП «Германська філологія та перекладознавство: перша – англійська, друга – німецька»).

Чек-лист охоплює повний хронологічний цикл: від фінального оформлення рукопису до успішного виступу на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК).

ЕТАП 1: Комплектація рукопису та перевірка вимог (за 3–4 тижні до захисту)

Перевірка текстового обсягу та структури:

- Загальний обсяг роботи становить 80–100 сторінок (основний текст — 75–85 сторінок);
- Наявні всі обов'язкові розділи: Вступ, 2–3 Розділи з висновками до кожного, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки.

Перевірка технічного оформлення (Нормоконтроль за ДСТУ 3008:2015):

Шрифт: *Times New Roman*, 14 пт, інтервал 1,5, поля: ліве — 30 мм, праве — 10 мм, верхнє/нижнє — 20 мм;

Оформлення посилань у тексті відповідає стандарту ДСТУ 8302:2015 ;

Усі графічні елементи позначені словом «Рисунок» (без скорочень «Рис.»);

Таблиці мають наскрізну нумерацію в межах розділів (наприклад, *Таблиця 2.1*) та назви.

Підготовка Анотацій:

Коротка анотація (Abstract): українською та англійською мовами (до 0,5 сторінки кожна, розміщена перед Змістом);

Розширена анотація (Extended Abstract/Summary): окремий документ обсягом 2,5–3 сторінки (українською та англійською мовами) для членів ЕК.

ЕТАП 2: Проходження контрольних процедур (за 2–3 тижні до захисту)

Перевірка на академічний плагіат:

Подання електронного варіанта роботи відповідальному за антиплагіат на кафедрі;

Отримання Довідки про унікальність тексту (із дотриманням порогу унікальності ЗВО).

Підписання Декларації про академічну доброчесність:

Власний підпис здобувача на бланк-декларації (*Додаток В*).

Апробація та бібліографія:

Долучення до роботи копій опублікованих статей/тез доповідей на конференціях (за наявності).

ЕТАП 3: Отримання віз, відгуків та рецензій (за 10–14 днів до захисту)

Підпис наукового керівника:

Отримання підпису керівника на Титульному аркуші;

Отримання письмового Відгуку наукового керівника (*Додаток Г*) з рекомендованою оцінкою.

Підпис Гаранта ОП та Процедура допуску:

Проходження розгляду роботи робочою групою ОП та отримання підпису гаранта ОП;

Проходження нормоконтролю та підпис відповідальної особи;

Отримання підпису завідувача кафедри про допуск роботи до захисту на Титульному аркуші.

Рецензування:

Передача підписаного примірника роботи рецензенту;

Отримання бланка **Рецензії** (*Додаток Д*) з печаткою (якщо рецензент зовнішній);

Обов'язково: ознайомлення зі змістом рецензії та зауваженнями **не пізніше ніж за 48 годин** до захисту.

ЕТАП 4: Сформований пакет документів (Справа здобувача)

Здобувач подає секретарю Екзаменаційної комісії роздруковану та переплетену роботу у твердій обкладинці разом із комплектом документів:

№	Назва документа / матеріалу	Примітка
1	Переплетена Кваліфікаційна робота	З усіма підписами на титулі та Завданні
2	Завдання на магістерську роботу	Вшито в роботу (<i>Додаток Б</i>)
3	Декларація про академічну доброчесність	Окремий документ (<i>Додаток В</i>)
4	Коротка анотація (Abstract)	Вшито у текст перед Змістом
5	Розширена анотація (Extended Abstract)	1 роздрукований примірник (2,5–3 ст.)
6	Відгук наукового керівника	Окремий документ із підписом (<i>Додаток Г</i>)
7	Рецензія	Окремий документ з підписом/печаткою (<i>Додаток Д</i>)
8	Довідка про перевірку на плагіат	Окремий документ
9	Електронний носій (CD/USB або файл)	Повний PDF-файл роботи та презентації

10.	Копії сертифікатів про участь у конференціях та опублікованих статей	Окремі документи
-----	---	------------------

ЕТАП 5: Підготовка до публічного виступу (за 3–5 днів до захисту)

Підготовка Доповіді (виступу):

- Складання тексту усної доповіді чітко на **8–10 хвилин**;
- Структура виступу: актуальність; мета і завдання; особисто отримані практичні результати; висновки.

Розробка Мультимедійної презентації:

- Створення презентації на 10–12 слайдів (PowerPoint / PDF / Canva);
- Обов'язкові слайди: 1. *Тема й автор*; 2. *Мета/Завдання/Об'єкт*; 3. *Графіки/Таблиці трансформацій*; 4. *Приклади перекладу*; 5. *Загальні висновки*; 6. *Публікації*;
- Дотримання контрастності, відсутність суцільних текстових блоків.

Підготовка відповідей на зауваження рецензента:

Підготовка письмових тезисних відповідей на критичні зауваження з бланка Рецензії для виголошення під час дискусії